

[Jørgen Jørgensen (Ullerup).]

1956, udløber den kommunale garanti for næsten samtlige privatbaners drift, og hvis man ikke skal komme i den situation, at man skal tage standpunkt på hæsblesende måde, som tilfældet var med Lollandsbanen, da den var kørt fast, tror jeg, det er meget nødvendigt, at der bliver nedsat et udvalg til at gennemgå det hele.

Næsten samtlige amts-, by- og sognekommuner over hele landet, lige bortset fra Sønderjylland og strækningerne omkring Storkøbenhavn, har interesse i nogle privatbaner, og de vil i løbet af forholdsvis kort tid blive stillet overfor at skulle tage stilling til, om de vil garantere den fortsatte drift eller ikke. Derfor er det nødvendigt, at man imødekommer det ønske, der er rejst af privatbanernes fællesrepræsentation, også af hensyn til de mange funktionærer ved disse baner, og at man får klarhed over, hvilke banestrækninger man mener fortsat bør nyde statens støtte og hvilke ikke. Statsstøtten til privatbanerne beløber sig til nogle millioner, men det er kommunerne, der har den virkelige interesse i, om man skal køre videre eller ikke. Det drejer sig ikke alene om de tilskud, som kommunerne giver til privatbanerne, det drejer sig også om de meget, meget højere godstakster og persontakster på privatbanerne. Derfor mener jeg, det er nødvendigt, at man snarest muligt får foretaget en kortlægning, eller hvad man vil kalde det, for at få klarhed over, hvor meget man fortsat skal investere af de offentlige finanser i en opretholdelse af jernbanenet.

Jeg henstiller derfor indtrængende til den højtærede minister, at han tager under overvejelse at nedsætte et udvalg, som skal beskæftige sig både med statsbanernes sidelinier og med privatbanerne. Det kan ikke være sådan, at man alene interesserer sig for privatbanerne og siger: nå ja, det er nogle sekundære historier, de mennesker må finde sig i dels at betale de højere takster, dels at dække underskuddet, hvis de vil have banen til at køre, og så må de samtidig være med til at dække underskuddet på statsbanernes sidelinier, et underskud, der pr. kilometer er meget, meget større. En meget stor del af privatbanernes underskud skyldes den ordening, man har med reguleringstillægget, et spørgsmål, jeg har haft

meget med at gøre gennem en længere år-række. Reguleringstillægget udgør faktisk halvdelen af det underskud, som det pågældende baneselskab kører med.

Jeg henstiller altså til ministeren at tage sagen op til velvillig behandling. Når garantiperioden er ved at udløbe og der skal træffes beslutning, kan det ikke være således, at man alene beskæftiger sig med privatbanerne og lader statsbanernes urentable strækninger være urørlige. Jeg har det indtryk, at det er meget nødvendigt, at man får dannet sig et helhedsbillede af, hvordan forholdene i virkeligheden er. Jeg hører ikke til dem, der tror på, at man kan lave en trafikordning. Det er ikke vognmændene — eller hvem det nu er, man mener — der kører økonomien i sænk for banerne. Ethvert firma af blot nogenlunde størrelse i byen og på landet har egne vogne eller egne vognvogter, der bringer varerne fra den nærmeste købstad eller havn, eller hvor de nu kommer fra, ud til forbrugerne, og hvis den almindelige mening på egnen er, at det skal være den fremtidige form for formidling af varer og transport af personer, mener jeg ikke, vi har råd til at opretholde jernbanenet af den størrelse. Jeg henstiller, at den højtærede minister stiller sig velvilligt overfor en overvejelse af problemet. Jeg tror, det er nødvendigt såsnart som muligt at få klarhed over, hvor staten står overfor spørgsmålet om privatbanernes opretholdelse og nedlæggelse, og at man gør den indrømmelse overfor de mange store interesser udover landet, at statsbanernes urentable strækninger bør stilles lige med privatbanerne i en helhedsbedømmelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Carl Petersen): Jeg takker partiernes ordførere for den venlige tilslutning til lovforslaget. Selvom der var en nuance af mindre velvilje hos det radikale venstres ordfører, er det alligevel mit indtryk, at det ærede medlem ikke er uvillig til at se det fornuftige i at få dette lovforslag gennemført.

Det ærede medlem hr. Horn spurgte, om det ikke kunne tænkes at have været en medvirkende årsag til den dårlige økonomi på strækningen, at statsbanerne ikke i tide havde foretaget en forbedring af det rullende materiel og måske også af andre ting. Den diskussion kan man selvfølgelig